

A large, dark metal pot with a lid and a wooden handle on top, hanging from a wire over a campfire. The fire is burning brightly in the background, and the pot is positioned in the foreground. The scene is set outdoors with rocks and greenery visible.

Minstronefortællinger fra Nørrebro

VerdensKulturCentret den 29. oktober 2015

Støttet af Institutet for Tværkulturel og Regionale Studier, VerdensKulturCentret,
World Music Denmark og Nørrebro Lokaludvalg

Den kulturelle byttehandel

Hvis jeg synger en sang for dig, skal du synge en sang for mig eller give noget andet til gengæld

Projektet minestronefortællinger er skabt af studerende fra to forskellige kurser på Københavns Universitet sammen med Odin Teatret, Cor Cantus, Fritidshjemmet Sankt Johannesgården, VerdensKulturCentret og foreningen Ckultura. Ideen var at bryde med de vante cirkler og vaner, og på morsom og skæv vis indgå byttehandler med de mennesker man deler gård og gade med i kvarteret. En sang for en grønsag, en historie for en kop suppe, o.s.v. Konceptet bag dette som vi kalder gensidighedens teater har Kai Bredholt fra Odin Teatret stået for.

Projektet startede med, at studerende på kurset Kvalitativ Metode på Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier (ToRS) i løbet af de to sidste uger af september interviewede lokale beboere om Nørrebro og død. De sendte de transskriberede interviews til studerende på kurset Historie, Myter og Fortællinger (på samme institut), som ved at følge nogle litterære dogmeregler transformerede og flettede disse interviews sammen til de fortællinger, der er præsenteret i dette hæfte. Reglen var, at de studerende måtte slette og redigere men ikke tilføje ord til det som de interviewede havde sagt. Til festbanketten vil disse fortællinger blive givet tilbage til dem, der har været så gavmild og dele deres verden med de studerende og dermed slutter ringen af byttehandler.

Parallelt med minestronefortællingerne har man den sidste uge af oktober forberedt minestronesuppen gennem byttehandler i lokalmiljøet. Folk i Møllegade Syd- og Guldbergs Karréens gårdhaver har byttet en grønsag for en sang, sunget af det lokale Nørrebrokor Cor Cantus. Disse grøntsager har børn fra Fritidshjemmet Sankt Johannesgården og beboere i nærområdet vasket og klargjort. Frivillige fra Ckultura stod for tilberedningen sammen med den andalusiske kok Ángel David, og bageriet Det Rene Brød på Nørrebrogade har lavet bollerne til denne minestrone suppe. VerdensKulturcentret og Folkekøkkenet på Kapelvej har været behjælpelig med PR, lokaler, gryder og skeer.

Minstronen er således i alle henseender en ultralokal krydret festbanket af mad og historier.

Velbekomme.

Minestronefortællingerne

Birgit

Jeg er født december i '41. Så jeg har været ret lille, men jeg kan huske mange episoder, som ikke er noget jeg har fået fortalt. Jeg kan huske engang, hvor vi skulle over og putte et brev i postkassen, hvor der blev skudt efter os. Og hvor min far legede, at vi skulle falde. Det syntes jeg, var noget mærkeligt noget. Og da krigen holdt op, da havde min far piskefløde med hjem. "Nu skal vi have flødeskum", sagde han.

Hele min familie, både på den ene og den anden side, var socialdemokrater. Og alle var arbejdere, det var de jo alle dengang på Nørrebro. Min mor har faktisk altid arbejdet, det var ikke almindeligt dengang, men det har hun altid gjort. Hun blev 72. Så begyndte hun at falde om, og min bror og jeg ringede på skift hver dag, og når hun ikke tog telefonen, så vidste vi jo, at hun var faldet om. Hun var slidt op. Det var et arbejdermiljø. Socialdemokraterne, det var man medlem af - obligatorisk i hele familien. Jeg kan kun huske en onkel Niels, som ikke var socialdemokrat. Han boede så på Vesterbro, og så var han kommunist. De var ikke begejstrede for den onkel. Men jeg syntes, at han så rar ud.

Arkitekten

Jeg har et digt til dig om to unge mennesker, der rejste jorden rundt fra blågårdsp-lads til blågårdsp-lads. Næsten et år efter kom de tilbage, og alting var forandret på pladsen. Addi var væk, antikvariatet var væk, og adskillige af de mennesker, de havde kendt fra før, var væk. Men nye børn var født... Sol, Mani, Fryd, Sascha og Sigrid og flere var på vej. Og ikke nok med det. De to overskønne piger, der havde forført dem året før, var der. Der blev kysset heftigt, og hvad der videre skete den aften, det taler vi ikke om. Folk blev gift og folk blev skilt, og de levede til deres dages ende. Sådan er det bare... Der vokser stadig kongelind på Blågårdsp-lads. Der er stadig musik, og der er stadig 29 granit figurer af Kaj Nielsen. Og hver morgen går der et par hjem-løse rundt og tæller dem for nu lige at se, om der skulle være bare én, der var rendt af pladsen.

Det startede efter 1970. Der skulle ske noget. Da de hørte jeg var arkitekt, så sagde de, jamen vi mangler en til at forhandle med beboere om gårdanlægget. Det var ikke fordi jeg var enig med alle. Altså hvis de f.eks. sagde at der skal være to cykelparkeringspladser til hver lejlighed.. Så gik jeg lige hjem og regnede på det. Så sagde jeg, at så skal vi ikke bare beslaglægge hele gården med cykelparkeringspladser, men også halvdelen af gaden. Men altså, dialogen gjorde at vi fik nogle forslag gennemført. Vi

arbejdede også for trafik sanering. Og så gik vi i demonstration. Det var ikke noget med brosten. Der var nogle på den anden fløj, der sagde hvorfor ikke løbe panden mod en mur. Hvem siger det er muren, der holder?

Sådan er jeg altså ikke skruet sammen. Man må lave en nøgtern vurdering af hvem man er oppe imod. Her var der to fløje, Tømmergadefløjen og Blågårdsgadefløjen. Tømmergadefløjen, det var mest hårde kommunister - meget disciplinerede - og Blågårdsgadefløjen, det var de vilde. Det var svært at tage stilling til, når man arbejder bedst sammen med Tømmergadefløjen, men de smukkeste piger er i Blågårdsgadefløjen.

Jeg er lidt flov over det der er opført. Nogle betonkasser med lidt mursten klisteret udenpå... Og det her, det er i høj grad Weidekamps design ikke. Det skulle LIGNE mursten, men det skulle ikke VÆRE mursten. Det skulle LIGNE tagsten men ikke VÆRE tagsten. De arkitekter der sad på tegnestuen var ikke specielt talentløse. De har andre gange lavet noget meget flot, men det her, det er simpelthen ucharmerende. Som der var en svensker, der sagde: det ligner Malmø. De har talenter til noget større, ikke? Og hvis de havde haft noget holdning, så var de også gået ind og diskuteret sådan en simpel ting som en anden slags vinduessprosser. Man kunne have lavet meget mere veltilpassede vinduer, for de samme penge. Altså, vinduerne er jo husets øjne.

Mette

”Jamen Mette det er jo i stuen, på indre Nørrebro, du er jo bare en kvinde med et barn, tror du ikke det vil blive farligt?”

Det kunne jeg altså ikke forholde mig til for jeg skulle jo have en lejlighed, men selvfølgelig tænkte jeg tanken, fordi folk sagde det. Men Nørrebro kravlede ind på mig. Virkelig, virkelig meget. Det føles som en landsby, men det er det jo ikke. Og så min lille have, ik'? Og min nabo, altså min nabo ovre ved det her kæmpe store figentræ, der er ti år gammelt. Vi snakker ikke samme sprog, så det er noget med at smile og gestikulere, men nu har jeg så plantet mit eget lille figentræ i foråret. Så det kan jeg jo ikke flytte fra, nu skal vi jo være figengården.

Der er mange forskellige nationaliteter. Det tror jeg giver en anden åbenhed. Man taler bare med hinanden og er ikke hipstersmart som på Vesterbro. Der er de alle sammen enten junket eller veluddannet, så de ikke kan hilse på hinanden. Her er folk så forskellige. Og alle mødes her. Det har givet en større tolerance, man kan bare snakke med hinanden på gaden. Det synes jeg er super hyggeligt.

Da jeg boede på Vesterbro, boede jeg ved Istedgade. Der kom mændene med det der sex. Sådan noget oplever man ikke herinde. På den måde er det mere trygt. Jeg har dog en lesbisk veninde, hun har haft problemer. For ti år siden var der nogle fyre, der kastede sten efter hende og hendes ekskæreste. De danske unge mænd de er jo ekstremt homofobiske, eller nogen mænd - not all men. Og det har vi stadig lidt problemer med, og priden går ikke igennem Nørrebro nu, fordi der bliver også kastet sten efter dem.

Ole

Jeg har egentligt altid helst ville bo på Nørrebro, men når man har børn, så er det måske ikke altid lige sagen. Det er jo det mest forurenede område i København, ik'? Man siger, at dem der bor på Nørrebro lever, hvad er det, syv år mindre end andre danskere. Jeg synes egentlig heller ikke jeg ser ret meget til legende børn i mit nærmeste nærområde. Det er der så, hvis at jeg går ud i de andre områder for der er jo masser af børn på Nørrebro.

Vesterbro og Nørrebro har jo nok lignet hinanden mere end de gør nu. Vesterbro er jo blevet mere mondænt. På Nørrebro er der måske større variation i, hvad for nogen mennesker man møder. Hvis jeg går over på den anden side af Åboulevarden føler jeg mig meget mere fremmed, for så er jeg jo på Frederiksberg. Det er en helt, helt anden stil, både hvad bygninger angår og menneskene...

Der kan jo være områder, hvor der bor flere af en gruppe end af andre, nu f.eks. her inde i Griffenfeltsgade, der er især mange afrikanere, altså sorte. De er fra næsten alle steder, men måske især fra Eritrea og Somalia og de der lande. Og så er der andre steder her i bydelen, hvor der er flere arabere. Det er forskellige mennesker, altså. Der er måske vel mange unge akademikere her imellem, og så er der også en enlig mor med et par børn, og også sådan nogen med et par hunde.

Jeg føler mig ikke utryg, når jeg går rundt. Der var dog nogen af de her unge mennesker, der var lidt for kvikke engang, ik'? Det var sådan en fyr, hvad har han været? 14-15 år? "Det skal du bare blande dig uden om, du kan få nogen tæsk." Han var med en gruppe på en 10-12 unge. "ta nu lige og fald ned", sagde jeg så. Ja, ja, han sagde jo også inden jeg gik ind: "det var jo bare for sjov", men jeg er ikke helt sikker på, at han mente det var for sjov.

Thomas

Der er en rigtig trist udvikling i gang lige nu. Hvis du tager den økologiske isbar, så er det Blågårdsbanden, der står bag ved den. De tjener en masse penge på kriminalitet, typisk hashhandlen. De penge skal de ligesom have vasket hvide, og det er jo en fantastisk god forretning at købe en butik, hvor du kan proppe en masse fiktiv omsætning ind, og så for du vasket dine dope-penge hvide. Så kan du oven i købet fem år efter, sælge den til en godtroende jyde, fordi du kan vise ham en juicebar sælger for ottemillioner kroner juice om året. Og jyden køber den for femmillioner kroner, og så sælger han ikke en skid juice, for det er ikke der, at pengene kommer fra.

Jeg bor i en lejlighed på Elmegade. Da jeg købte min lejlighed kostede den 15 tusind kroner. Hvis du skal købe den nu, så skal du give en halvanden million. Fra det ene år til det andet steg den fra 100 til 800 tusinde. Det er bare gået slag i slag. Det er blevet halv mondænt at bo her. Alle de gamle værtshuse er blevet til smarte caféer. Jeg er omgivet af velhalvende venstreorienterede. Folk der er politisk meget korrekte, men samtidig gør alt hvad de kan for at skrabe sammen til sig selv og deres familie. Man kan sige, jo dyrere det bliver at bo, jo mere ensartede bliver de der bor her. I sin tid da jeg købte min lejlighed og jeg gik og malede, så gik jeg bare ned på cafeen i mit malertøj, og så lignede man lidt alle de andre, ik'. Når man nu går ind på cafeen, så bliver der kigget lidt skævt til en, fordi de har alle sammen det sidste nye acne-tøj på. Jeg boet i København hele mit liv. Jeg er nok ved at være godt og grundigt træt af det. Det må jeg sige. Der er fred og ro på landet. Simpelthen! Fred og ro, og mere luft og mere lys. Det er naturen der trækker.

Julie

Der er lidt højere til loftet på Nørrebro. Man er aldrig den mærkeligste. Det synes jeg er det vigtigste. Jeg kunne ikke flytte til mindre steder, altså, jeg flytter ikke andre steder hen i Danmark. Det er en lidt svær følelse at forklare, for det kan nogle gange godt lyde enormt snobbet, og det er det slet ikke. Det er jo ret nyt, at det er værd at bo her. Det har før været det værste sted at bo.

Dem som har boet her de sidste 30 år er et helt andet slags mennesker end os, der er kommet til de sidste fem år. Vi andre er nok sådan lidt hipsteragtige. Det er jo dyrt at bo på Nørrebro og jeg tror, folk bruger mange penge. De vil være med på den. Jeg er ikke selv født på Nørrebro, men min far arbejdede nede på Nørrebrogade, da jeg var barn. Jeg kan huske, at jeg syntes, det var rigtig uhyggeligt. Jeg syntes bare, det var sådan...ja, lidt sådan et ghettosted. Det var her, de lidt seje boede.

Det er noget, der bliver formet. Som teenager fik jeg arbejde inde midt i København, så jeg havde ret godt forhold til Nørrebro, før jeg flyttede hertil. Det var nok lidt sådan en teenageforestilling. Jeg tror nok bare ikke, at børn tager skade af at se lidt kummerlighed...og så tænker jeg, at Nørrebro er da et dejligt sted. Der er en jordnærhed. Og så er der også lidt selvhøjtidelighed. Mærkelig kombi. "Nysgerrig" er måske ordet. "Brogethed"? Kan man sige sådan lidt "livsnyderi"?

Mahmoud

Det var den forretning jeg kunne finde her for 25 år siden. Jeg syntes, det var en god forretning, men grønthandlere har ikke så meget at lave så, vi kommer også til at lukke snart. Du kan se, klokken er et nu og vi har ikke nogen kunder. Supermarkeder overtager det hele. Sælger meget billigere. Supermarkeder har alt. Ikke ligesom før. De sælger også specialiteter nu – olivenolie, i gamle dage de sælger ikke sådan noget. Jeg har arbejdet over tredive år. Hvis du afregner timer, ik', jeg arbejder mindst tolv-femten timer om dagen. Og hvis du dividerer med tredive år, så skal jeg være på pension nu. Når man arbejder så mange timer har man ikke tid til venner. Men selvfølgelig, jeg kender det hele her. Jeg kender det der barn. Først var det to år og nu er det tredive. Selv hvis jeg går en lille tur på gaden, så hilser mindst ti-femten mennesker. Nørrebro er dejligt for voksne.

Hans Nielsen

Jeg kendte Hans Nielsen lidt. Mødte ham et par gange. Han startede Blågårds Apoteket og var engageret i lokalsamfundet og politik i al almindelighed. Han har jo ikke beskæftiget sig med andet de sidste 20 år. Men så døde han – 56 år. Han havde en uddannelse som et eller andet praktisk. Jeg tror, det var som slagter. Jeg kan ikke huske, hvad det var, men det står på hjemmesiden.

Han er for mig Calvadoen af Nørrebro. En mand med saft og kraft og meninger. Et ordentligt menneske respekteret for sine holdninger. Han var ikke bare sådan en hjernedød kommunist. Alle hernede taler stadigvæk med respekt om ham. Jeg tror ikke, han troede på nogen religion, men han troede trods alt på mennesket. Man kunne godt mærke hans udstråling og det er ligesom ham, der har født en kultur her ved at gøre ting, som er gået i arv til de efterfølgende medarbejdere. Der er f.eks. musik fire gange om ugen. Jeg tror, han selv spillede et eller andet instrument, men det var også holdningen til musikerne. De skulle ikke bare spille gratis, de skulle have tariffen - sådan var det! Han gik i dén grad op i musik. Og det var en del af livet og en del af kulturen. Jeg tror, han spillede klaver. Jeg har en dårlig hukommelse.

Der er skrevet et mindeord i Arbejderen. Arbejderen er en avis, der stadig hænger her nede. Det er, så vidt vi ved, den eneste avis, der benægter, at muren er faldet. Den er så rød, som man overhovedet kan være. Han var absolut ikke enig med de isolationister helt ude på venstrefløjen med fare for at køre ud i en Blekingegadeholdning. Nej, han var et helstøbt menneske. Ikke bare de store fine ord, men i praksis. Han havde et godt greb om folk, der blev for fulde. De blev sendt hjem, om nødvendigt med en følgesvend. Hvis der var for meget ballade af den ene eller anden art, råberi eller slagsmål, så fik de simpelthen karantæne en måned eller to. Og var det meget slemt, så var det permanent. Den kultur er gået videre; man må godt drikke sig fuld, men man opfører sig ordentligt. Det er jo en café.

Jeg kan ikke huske, hvem der var før Hans. Det er for mange år siden. Men jeg læste det i dag. Det står også på hjemmesiden. Der var vist en flok aktivistvenner, som havde den her drøm om at starte en café på det gamle apotek, men efter et par år gik det i opløsning. De her fyre var nogle rodehoveder oppe i hjernen. Jeg tror, Hans var et meget struktureret menneske. Der skulle være en holdning og en linje i Blågårdscaféen. Medarbejderne skulle have deres løn, tariffen. Og hver morgen skulle der gøres rent. Det skulle sgu være i orden. Det er ikke bare at købe nogle drikkevarer og sælge dem, det er et mangesidigt job. Det er også at håndtere mennesker, heriblandt også nogle mærkelige mennesker fra Nørrebro. Og der skal selvfølgelig være plads til skæve personer. Hvis de ikke har råd, så kan de i hvert fald komme ind og tisse. Skæve personer – dem afviser man ikke.

Bobbys frisør-bytte-central

I Berlin har jeg set flere steder, hvor frisør er kombineret med andre ting. Det er meget normalt i Berlin, at der er en bar, hvor der så står en og klipper ovre i hjørnet. DET HER er en frisør og retrospil- og legetøjsbutik, altså gammelt legetøj: Heman, transformers og Nintendo- og Segaspil. Altså sådan hvor jeg sælger gamle computerspil og legetøj fra min barndom i 80'erne og start 90'erne. Så har jeg også nogle arkademaskine og pinnballmaskiner. Jeg køber fra folk og sælger, altså bytter..., en køb/stald/bytte-central, hvor folk kan komme og få nogle penge for det, de har liggende oppe på loftet eller hjemme hos forældrene.

Det er da helt sikkert, at det at have en lidt skør og anderledes butik er mega hipsteragtigt. Det er jo vildt sjovt, når folk ser forskellige ud. Jeg kan godt lide, at der er mange ting på væggene og har altid undret mig over, at man bare laver en masse hvide vægge med de samme spejle og den samme indretning. Hvorfor differentierer man sig ikke lidt? Der er en masse positive ting ved, at man ligesom viser, hvem man

er. Her kommer for eksempel ikke så mange gamle damer som kun vil snakke om puddelhunde. Nogen gange er det faktisk en hemske at alt ikke er helt hvidt - ligesom hos en tandlæge. Det er lidt som, at man skal bevise, at man er god til at klippe. Det kunne jo godt være, at jeg bare er selvlært, det lugter stedet sådan lidt af. Hvis et tandlægested så sådan her ud, ville man også være sådan lidt...”Fuuuckk, har du selv lært dig at lave tænder?”

Det der med at dyrke noget er ligesom blevet accepteret, man får respekt. Folk skal være forskellige. Det er ikke ligesom i 80'erne, hvor alle skulle være ens og have Marco Polo på. Jeg kan rigtig godt lide nørder, og ser egentlig mig selv som en nørd. Og jeg mener det positivt.

Det handler jo også om, ikke hele tiden at skulle købe nye ting og bruge penge, den der forbrugskultur. Hele den her bæredygtighed og det med, at her godt må være lidt beskidt gør måske, at man på Nørrebro ligesom er mere tolerante overfor andre måder at være på- også overfor indvandrere. Selvom man ser anderledes ud, behøver man jo ikke få så meget opmærksomhed.

En spæd kebabbiks

Nørrebro med 3 ord... Kan man sige Kultur? Øh... Diversitet eller mangfoldighed. Hvad kan man ellers sige... Som det sidste ord? Sammenhold.

Jeg er sådan set bestyrer af butikken. Vi har kun været her i fem måneder. Hele tiden vaske og tørre af. Vi sætter kvalitet i højsædet. Service og kvalitet, og hygiejne, ik? Altså vi bruger handsker, vi bruger hårbånd og hårnet, og går meget op i det. Det kan være... lidt hektisk, når man har lidt travlt, for eksempel omkring frokosttiden. Der skal det gå hurtigt, ik? Man kan ikke gøre det alene. Man bliver nødt til at have nogle gode medarbejdere. Det er meget vigtigt. Vi har noget god musik, vi har projekter om aftenen, vi kan stå og kigge lidt på, hvis der ikke sker så meget.

Det er måske nogle lange timer og nogle lange dage man har... men vi hygger os med det, og har et godt forhold til kunderne. Så er der noget at lave og dagene går også hurtigt. Der må være efterspørgsmål efter det, ik? Siden der er så mange, der kan klare sig på én gade, så er det jo fordi der er bud efter det? Nørrebro er jo kebabbyen i København, ik? Det her er stedet at spise kebab. Men vi er også lidt specielle. Vi prøver at trække i en anden retning, ik? Alle andre kopierer ligesom hinanden; de har diddadatten, og mange forskellige ting, mens vi har kun specialiseret os i dürum. Vi laver kun ruller. Og vi har nogle salater. Og vi laver alt fra bunden. Det har mange af de andre ikke. Så vi har specialiseret os lidt.

Det har nok meget med beboersammensætningen at gøre? At her er mange unge studerende, også børnefamilier, udlændinge. Der er mange etniske, øøh, folkegrupper. Alle kan spise noget kebab. Det appellerer til dem. Det er nok grunden. Jeg kan ikke se, hvordan det ellers skulle hænge sammen? Jeg kan ikke rigtig sætte vores kunder i nogen bestemt gruppe. Det er nok de typiske Nørrebrobeboere. Det er jo meget blandet, ik? Det er både udlændinge, måske med tørklæde og det hele. Det kan også være den autonome type med ring i næse og alle mulige tatoveringer. Så der er ikke en "typisk", kan man sige. Nørrebro er meget divers. Der er ikke en eller anden bestemt type, der kommer herind. Oooh... Måske de unge studerende. De værtsætter måske lidt højere kvali og lidt højere service?

Kebabbyens haiku

Dürum symfoni
"Sommeraften ved Skagen"
Typisk arbejdsdag

Der er brug for os
Kommet her i 30 år
Leder efter ord

Birgit

Jeg kan huske en dag, mor stod og strøg. Så sagde jeg, tror du på Gud? Og så sagde hun bare ja, og så var det ligesom udpenslet.

Hun stod tit ude i køkkenet og græd. Jeg var ikke var ret gammel, da jeg kom derud. Kunne ikke have det, så jeg blev vred og kan huske, at jeg stampede i gulvet, og sagde: "Hold op!" Og hun kom til at grine. Men hun stod tit derude og græd. Jeg har aldrig fundet ud af hvorfor..., jeg har aldrig fået spurgt hende. Det er død irriterende, så mange spørgsmål der dukker op, når man bliver voksen. Og så har man ikke nogen at spørge, for de er jo væk. Det har været det liv! Og det liv hun ikke levede; måske. Det er sådan noget jeg aldrig får af vide.

Min far jo... ja, han har altid været syg. Mor havde jo et pleje-gen, ellers havde hun jo ikke stået model til alt det der, vel. Ja, det har vel endt ud i, at jeg også har et pleje-gen, ikke? Min mor var faktisk plejer for min far. Fordi han kunne ikke så meget. Og det var plejer på den måde, at hun hældte kaffen op, kom piskefløde i, og rørte rundt før han fik sin kaffe. Han havde... Da jeg var barn havde han epilepsi, og den-

gang havde man ikke så meget medicin, som man jo fik hen ad vejen. Så hun har altid haft en syg mand. Han var ikke mere end 52, da han fik en blodprop og blev lam i hele den ene side.

Det har påvirket hende, og det har påvirket både min bror og jeg. Jeg har en lillebror og har også haft en lillesøster som døde. Jeg smittede hende med kighoste, og dengang havde man jo ikke så mange midler som i dag. Hun har ikke været mere end en måned gammel, og jeg var to år på det tidspunkt, for jeg kan huske hende. Jeg kan huske, at når jeg puttede min hånd ind i munden på hende, så holdt hun op med at græde.

Min far havde altid en cigar i munden, Flora Danica. Min mor, hun røg Cecil. Far havde sådan et lille trick, med at han tog en tændstik og puttede ind i cigaren, i spidsen. Fordi så kunne han sidde med den i munden hele tiden. Så blev den jo ikke så våd. Og så brugte han Obels skrå. Mor har altid elsket musik, og var glad når hun dansede, men det kunne hun jo ikke! Der var sådan noget polka, som de sendte i radioen. Og når det var der, så skulle vi danse. Men hun ville måske også gerne have danset... med andre end sine børn. Hun fortjente faktisk at have en masse gode år efter min far døde. Til at gøre alt det hun har haft lyst til, men som hun ikke rigtig har kunnet. Jeg husker stadig nogle viser hun altid sang. Hun var glad for at være pæn, havde en gul kjole. Sådan var hun jo også. Noget vi ikke så så tit i min barndom.

Lasjo

Lasjo var troende, men moderat. Måske katolik. Og klog på historie, læste mange bøger og vidste mange ting. Nærmest alt om alt. Han var ungarer, men født i Danmark – eller måske født i Ungarn, men så kommet til Danmark som lille. Havde været gift og havde en datter, men havde ingen kontakt med hende. Manden havde haft mange jobs; både som bilmekaniker, underviser i karate, elitesoldat og dørmand på klubber. Tit talte han om sin tid som soldat. Havde været udsendt for Danmark, men ville ikke tale om problemerne. Manden ville tænke positivt. Det sidste job han havde var for et par år siden som dørmand på et sted ved hjørnet af Birkegade og Egegade, hvor han også havde to lejligheder, lige op ad hinanden. Den ene var solgt, og måske også den anden, nu han skulle flytte til Ungarn i marts måned.

På grund af karateundervisningen, havde han fået dårlige hofter og var bange for at blive opereret. Derfor fik han stærke morfin-tabletter og begyndte også at drikke alkohol for at dulme smerten. Hans nogle-og-80-årige far, som ofte rejste frem og tilbage fra Ungarn for at besøge ham, vidste det godt.

Han havde en hund, en terrier, der hed Bandit, selv om det var en hundhund. Manden elskede dyr. Han var sådan et ærligt, sødt og dejligt menneske. Når han gik tur med sin hund, stødte han ofte på én fra sin bygning. Hun havde også hund og Lasjo var nem at komme i kontakt med, en flink fyr, lille og skaldet – så de blev venner. Og de endte endda med at holde juleaften sammen. Et halvt år før Lasjo døde, forærede han sin ven en bog, ”Leg med din hund”. De kendte hinanden i 6-7 år. Til sidst var han dog noget omtåget på grund af sin medicin.

Hans ynglingsmad var gullasch og han røg cigaretter, blå LM vistnok. Lasjo faldt i søvn inde på sit værelse med en cigaret i hånden. Faren var på besøg og sov inde i stuen. De blev begge, sammen med hunden Bandit, røgforgiftet og fundet døde. Han var så medicineret. Røgen må have spredt sig og bedøvet faren, før de kunne nå at komme ud – også selvom brandalarmen var gået i gang. Lasjo døde i december 2014, kort før han skulle være flyttet ned i faderens store hus i Ungarn. Han blev 54 år.

Birgit

Et eller andet sted har vi alle sammen behov for at tro på et eller andet, om det er en eller anden babeluba, hvis du er ude i en eller anden dum situation. Jeg har selv oplevet det et par gange, hvor jeg har været ved at miste nogle af mine børn. Jeg bad til ham deroppe. Når man er sådan er helt ude, så kommer der nok noget behov for religion op i én, alligevel.

Mette

Jeg er blevet bydelsmor. Det er sådan noget, hvor vi hjælper hinanden ultra-lokalt, og pt. er jeg den eneste etniske dansker på mit hold. Det er vildt spændende. Jeg lige arrangeret et foredrag, hvor jeg har inviteret nogen fra Sabaah, som er en organisation for etniske homo'er, biseksuelle og transkønnet. De kommer og holder foredrag for det gode naboskab. Jeg glæder mig helt vildt til at se, hvordan det kommer til at gå.